

Nieuwjaarstoespraak burgemeester Divendal 9 januari 2017

Dames en heren,

Uw burgemeester ziet er dit jaar iets anders uit. Ik heb het dan niet over mijn pak of schoenen. Ook niet over mijn stropdas. Ik heb het over de nieuwe ambtsketen die ik vanavond voor het eerst draag en die ik u met veel trots toon. Trots, omdat hij er schitterend uitziet. Maar vooral trots omdat inwoners het benodigde zilver hebben geschonken en onze juweliers de keten hebben gemaakt. Het dagblad Trouw schreef er vorige week een artikel over. Daar stond als kop boven: de nieuwe ambtsketen is van iedereen. Daar ben ik het hartgrondig mee eens.

Vanmiddag is op een feestelijke bijeenkomst de keten gepresenteerd, samen met ons nieuwe gemeentewapen én de nieuwe gemeentevlag. De vlag en het gemeentewapen ziet u hier hangen.

Vorig jaar 'vierden' wij het eerste lustrum van onze in 2011 gefuseerde gemeente. In mijn toespraak heb ik toen verteld dat ons gemeentewapen 'ongeldig' was en dat we daarin verandering wilden brengen. U ziet, dit voornemen hebben we gerealiseerd.

In overleg met onze twee historische verenigingen en de gemeenteraad is via de Hoge Raad van Adel een zorgvuldige procedure gevolgd. Die heeft geleid tot het besluit waarmee de Koning het nieuwe gemeentewapen heeft vastgesteld. De wapens van de voormalige gemeenten De Ronde Venen en Abcoude zijn nu gecombineerd in een nieuw wapen dat uit vier delen met een dwarsbalk bestaat. Hierdoor komen elementen uit onze eerdere gemeenten goed tot hun recht.

In het zogenoemde eerste kwartier staat het Lam Gods dat Mijdsrecht representeert, in het tweede kwartier de sleutels van Abcoude-Proosdij, in het derde kwartier de vink in goud van Vinkeveen en Waverveen en in het vierde kwartier de zuilen van Abcoude Baambrugge. In het midden is de versmalde dwarsbalk met de slang uit het wapen van Wilnis te zien.

Symbolen die nu misschien niet zoveel meer zeggen, maar wél iets over ons verleden vertellen. In dit verband verwijs ik u graag naar de laatste uitgave van de Proosdijkoerier met een zeer leeswaardig verhaal over onze gemeentewapens en ambtsketens.

Als je bezig bent de toekomst vorm te geven, is het altijd goed te weten waar je vandaan komt. En vooral het besef te hebben dat je de geschiedenis niet in je eentje maakt. Dat je het werken aan de toekomst uiteindelijk in deze éne prachtige gemeente met elkaar doet. In dit opzicht heeft een gemeentewapen meer waarden dan de symbolen die erop staan.

Sneeuwbal effect

Het nieuwe wapen heeft in de betekenis van samenwerken een soort sneeuwbal effect veroorzaakt. De 'geboorte' van de nieuwe ambtsketen die ik vanavond draag is uniek. Deze ambtsketen heeft vele vaders en moeders.

Serius, maar tegelijkertijd enigszins met een knipoog, riep ik vorig jaar inwoners op om 'oud-niet meer gebruikt-zilver' te doneren voor een nieuwe ambtsketen. Dit om de nieuwe ambtsketen daadwerkelijk er één te laten zijn van de gemeente en niet een vóór de burgemeester. Er is massaal gehoor gegeven aan deze oproep: het zilver hing op een gegeven moment zelfs aan mijn voordeur toen ik thuiskwam.

Dat de drie juweliers in onze gemeente vervolgens de handen ineen hebben geslagen, was het volgende grote cadeau. Op zeer ambachtelijke wijze hebben zij schakels verwerkt in de ambtsketen, waarop hedendaagse elementen zijn terug te vinden uit onze acht kernen. Op die manier hebben zij het verleden en het heden in de keten samengebracht. Naast alle donateurs ben ik daarom Angelique en Paul Swaab, Nant en Tineke Hartel, en John en Nel Zwarts en Marinke Dormaar (van Van Beek Juwelier) en de ontwerper van de schilden, Rob Ramp, enorm dankbaar. Zij hebben voor Nederland niet alleen een unieke, maar ook een ongelooflijk mooie prestatie geleverd.

Eén van de voornemens vorig jaar was bijeenkomsten voor nieuwe inwoners te organiseren. Op de eerste in april kwam een enthousiaste inwoner met zijn vrouw kennismaken: Marco van Daalen, die hier niet alleen was komen wonen, maar ook zijn bedrijf in onze gemeente had gevestigd. Met zijn bedrijf 'Vlaggenclub' heeft hij op basis van het nieuwe wapen belangeloos een nieuwe gemeentevlag ontworpen (net als het wapen goedgekeurd door de Hoge Raad van Adel) en vervaardigt.

Na al deze zaken over het gemeentewapen en wat het verder teweeg heeft gebracht, wil ik enkele andere wapenfeiten over het afgelopen jaar noemen en ook vooruit kijken.

Hierbij zal ik eveneens terugkomen op andere voornemens die ik vorig jaar uitsprak op de nieuwjaarsreceptie.

Veiligheid

Vorig jaar heb ik hier de 5.555e deelnemer aan Burgernet in het zonnetje gezet. Daarbij beloofd dat de 6.000e deelnemer een keer mee zou mogen met de politie. Inmiddels zijn 6.248 inwoners uit onze gemeente aangesloten bij Burgernet, dat is 14,7 % van onze totale bevolking. Daarmee zijn we, zeg ik vol trots, de gemeente van de politieregio Midden Nederland met het hoogste percentage Burgernet deelnemers. Ik zou de aanwezigen die nog niet zijn aangesloten bij Burgernet willen oproepen dat vanavond alsnog te doen. Zowel mijn medewerkers Openbare Orde en Veiligheid als ik willen de eerste plaats graag vasthouden.

Toch is die eerste plek geen doel op zich. Deelname aan Burgernet vind ik belangrijk omdat het één – van de zichtbare – manieren is om met inwoners samen te werken aan een leefbare en veilige gemeente. Politie, brandweer en gemeente zetten zich dagelijks in voor een veilige gemeente. Het is echt mijn stellige overtuiging, dat wij (politie, brandweer en gemeente) alleen ons werk kunnen doen als inwoners hun eigen verantwoordelijkheid nemen en met ons samenwerken.

Begin december hebben twee jonge brandweermannen nog net het leven kunnen redden van een inwoner. Als er geen brandmelder was, burens niet alert waren, was de brandweer niet op tijd gealarmeerd en was de afloop fataal geweest. Preventie en effectief optreden liggen, zo bleek ook nu, in elkaars verlengde.

Dat geldt ook voor het werk van de politie. Het voorkomen en oplossen van misdrijven komt meestal voort uit acties van alerte inwoners. Tips en signalen van inwoners zijn onmisbare input voor hun professioneel handelen. Afgelopen jaar is het meer dan eens voorgekomen dat hierdoor inbraken daadwerkelijk zijn voorkomen.

Daarnaast zijn er ook inwoners die zelf gewoon heel praktisch meewerken aan een veilige omgeving. Denk bijvoorbeeld eens aan onze pakweg 350 geregistreerde verkeersregelaars. De meesten komt u tegen bij wegafzettingen en als begeleiders van evenementen.

Uit die groep wil ik één iemand, mede voor al die andere vrijwillige en professionele mensen, in het zonnetje zetten. Niet zomaar iemand. Hij is al meer dan 15 jaar 7x 24 uur inzetbaar. Staat midden in de nacht De Meijert in brand, of een boerderij in ons buitengebied, dan stapt hij op zijn brommer om het verkeer van de Van der Haarlaan of Het Gein weg te houden, zodat de brandweer en politie zich kunnen concentreren op de hulpverlening. U heeft hem vanavond hier bij De Boei ook het verkeer zien regelen: Frank Zaal, die ik samen met vertegenwoordigers van politie en brandweer hier wil bedanken. En via hem ook al die andere mensen die altijd paraat staan.

Positieve energie

Vorig jaar heb ik benadrukt dat wij binnen de gemeente alle dynamische veranderingen alleen maar aankunnen en adequaat kunnen invullen als mensen zich verbonden voelen met hun omgeving. Voor mij is dat één van de drijfveren voor het burgemeesterschap: hoe kunnen wij ons als gemeente en als gemeenschap inzetten voor de inwoners die juist ook die inzet nodig hebben? En andersom: hoe kunnen inwoners zich inzetten voor hun omgeving en daarmee voor de gemeenschap?

Of ik nu kom bij mensen die een 60-jarig huwelijk vieren, praat met inwoners die oprecht bezorgd zijn over iets in hun directe omgeving, zie wat voor activiteiten al onze verenigingen en organisaties ontplooiën of constateer hoe bedrijven en ondernemers hun maatschappelijke verantwoordelijkheid invullen; ik merk altijd dat daar een enorme stimulans van uitgaat en dat er veel positieve energie uit voortkomt.

Dat blijkt concreet uit een aantal voorbeelden op gebieden die ik vorig jaar even aanstipte.

Meer inwoners

Voor het eerst sinds de herindeling in 2011 is het inwonertal in onze gemeente gestegen. Vorig jaar op 1 januari waren het er 42.576, nu zijn het er 42.774, een stijging van bijna 200.

De oorzaak daarvoor moet gezocht worden in onze woningbouw. GroenWest en een groot aantal particuliere bouwers barsten van de ambitie om kwalitatief mooie woningen neer te zetten. Op veel plekken lukt het om op zeer creatieve wijze de toekomstige bewoners actief te betrekken bij de nieuwbouw en het inrichten van de omgeving ervan.

Niet alleen voor de sociale woningbouw, maar ook voor de vrije sector woningen en vrije kavels is veel belangstelling (begin vorig jaar hebben mensen nog een aantal nachten gebivakkeerd voor het gemeentehuis om hiervoor in aanmerking te komen).

Het ombuigen van dat inwonersaantal is van belang om onze voorzieningen in stand te houden en ook de sociale activiteiten van bijvoorbeeld verenigingen nieuwe impulsen te geven.

Sociaal domein

Als gemeente zijn we inmiddels twee jaar verantwoordelijk voor veel taken binnen het sociale domein. Dat zijn zaken waarvan de rijksoverheid denkt, dat gemeenten die beter en goedkoper kunnen organiseren omdat ze dicht bij de mensen staan. Soms is daar 'beleid' voor nodig, belangrijker is echter hoe we dat uitvoeren. Een individuele inwoner die in de knel zit, heeft daar meer aan. Ook in onze gemeente komt verborgen leed voor, soms krijgt dat een concreet gezicht. Met beleid en vooral praktische uitvoering kan dat leed worden verzacht, of kunnen bestaande belemmeringen worden weggenomen. Dan krijgen inwoners die echt ten einde raad zijn, weer perspectief, weer zicht op een toekomst waar zij zelf grip op hebben.

Ook hierbij werken wij samen met heel veel organisaties en individuele inwoners die hun bijdrage willen leveren. Van vrijwilligers die vervoer voor ouderen organiseren, tot een inwoner die een aantal huizen koopt om via de gemeente beschikbaar te stellen voor statushouders die hier komen wonen. Van het bieden van ontspanning aan mensen met een verstandelijke beperking tot verschillende zogenoemde maatjes- of buddy projecten waar één op één iemand begeleid wordt.

Na deze toespraak krijg ik van de Rondeveense scoutingsgroepen een cheque aangeboden. Daarop staat het bedrag dat de waarde vertegenwoordigt van de uren die de vrijwilligers zich vorig jaar hebben ingezet en ook het komende jaar zullen doen. Dit laat op een mooie manier zien hoe de maatschappelijke inzet letterlijk waardevol is.

Over geld gesproken is het in dit verband ook wel aardig om te melden dat onze gemeente één van de weinige gemeenten is die de financiën binnen het sociaal domein goed op orde heeft en een en ander ook op tijd kan verantwoorden.

Lokale democratie

In het licht van al die positieve ontwikkelingen vind ik het bijzonder hoe bestuurlijk Nederland soms wel eens een beetje in de war lijkt te zijn en zichzelf de put in praet.

Er worden veel rapporten geschreven over de democratie. Daarin klinkt soms een noodoproep en wordt het faillissement aangekondigd. 'Mensen herkennen zich niet in de politiek', 'mensen vinden dat er niet naar hen wordt geluisterd', of 'de Nederlanders hebben geen vertrouwen in de politieke partijen'.

Ik wil die kritiek niet bagatelliseren. Natuurlijk moet ook de democratie niet stilstaan en zich blijven vernieuwen. Ik geloof echter niet in nieuwe blauwdrukken voor de lokale democratie.

Wat ik opvallend – en op een bepaalde manier bijzonder – vind binnen onze gemeente, is dat wij geen uitgebreide discussies voeren over onze bestuurlijk functioneren. Of dat meer zou moeten, durf ik niet met zekerheid te zeggen. Dat komt omdat ik zie dat wij in onze dagelijkse praktijk op allerlei manieren concrete mogelijkheden aangrijpen of zelf creëren om die vernieuwing al doende vorm te geven.

Ik noem een aantal voorbeelden. Met de middenstand en bedrijven wordt intensief samengewerkt aan een goed ondernemersklimaat. In al onze kernen met winkelcentra vinden verschillende trajecten plaats om dit te bevorderen. In Abcoude, Wilnis en Mijdrecht ligt het accent momenteel met name op het invulling geven aan een aantrekkelijk geconcentreerd winkelaanbod. In Vinkeveen gaat het om een totale toekomstige inrichting van het centrum. Begin dit jaar moet dit leiden tot besluitvorming in de gemeenteraad. In alle kernen is dit jaar gesproken met betrokken inwoners over hoe we willen omgaan met het groen in onze gemeente. Het zijn voorbeelden die aangeven hoe samen met inwoners en ondernemers wordt opgetrokken om het leef-, woon- en werkklimaat in onze gemeente verder te verbeteren.

Investerings in de openbare ruimte

Het komend jaar wordt ook op andere manieren geïnvesteerd in de openbare ruimte.

Ik noem in dit verband graag de Vinkeveense Plassen. Het komende jaar vinden de eerste grootschalige investeringen plaats om de kwaliteit voor de komende veertig jaar te waarborgen. Natuurlijk met behoud van de toegankelijkheid om er te kunnen recreëren. Tegelijk wordt opnieuw vastgesteld wat er ruimtelijk kan en welke ontwikkelingen er kunnen plaatsvinden.

Dat geldt ook voor het hele zogenoemde buitengebied van onze gemeente. De bestemmingsplannen die hiervoor in de maak zijn, bestrijken een heel groot deel van onze gemeente. Daar liggen grote

uitdagingen: behoud van het landschappelijke en agrarische karakter en tegelijk verrommeling aanpakken en economische ontwikkelingen mogelijk maken.

Met geïnteresseerden en belanghebbenden wordt invulling gegeven aan de functies van de maar liefst zes forten van de Stelling van Amsterdam die in onze gemeente liggen: toegankelijk maken en behouden van dit belangrijke culturele erfgoed, ook hierover worden dit jaar richtinggevende besluiten genomen.

Veel van deze onderwerpen lijken wellicht wat verder weg te staan. Toch merk ik dat heel veel mensen er zich betrokken bij voelen en weten. Dat geldt zeker voor alles wat letterlijk speelt in de openbare ruimte bij u in de straat of om de hoek. De nadere besluitvorming over het groenbeleidsplan is hier slechts één voorbeeld van.

Nieuw talent

U hoort: de gemeenteraad en de mensen die in de gemeente werken hoeven zich niet te vervelen. En voor de inwoners die misschien interesse hebben om daadwerkelijk aan de politieke besluitvorming te willen gaan deelnemen, organiseer ik samen met de gemeenteraad een bijeenkomst waarop u die eventuele interesse kunt toetsen. Niet om voor de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018 - net als voor de Tweede Kamerverkiezingen van 15 maart aanstaande - 81 ingeschreven partijen te hebben, maar wél om nieuw talent de gelegenheid te bieden met de partijen te kijken of dit iets voor hen is.

Voor nu zou ik willen zeggen: gebruik deze avond zelf alvast om verder te netwerken. Met politici, maar ook met de inwoners die actief zijn voor hun vereniging of organisatie op de kramenmarkt. Ik wil daarom iedereen danken die deze leukste nieuwjaarsreceptie van Nederland weer heeft mogelijk gemaakt, in het bijzonder noem ik

- Floor Groenendijk, voor het organiseren van de Kramenmarkt
- Sarah en Joel Roodeburg voor de livemuziek
- de medewerkers van de Boei voor de verzorging

en om af te sluiten waar ik mee begon

- Nelle van Koppen voor het maken van de film die u kunt zien over 'van geschonken zilver tot ambtsketen'.

Ik wens u een heel gezond en gelukkig 2017